

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การดำเนินการความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีคณะกรรมการ
ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางอาญาและทางวินัย และอยู่ระหว่าง
การดำเนินการส่วนแบ่งในคดีอาญา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากร
ทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ สกสค.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๕๒๐๕.๑/๙๗๐๘
ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติมอบหมาย
คณะไต่สวนเบื้องต้นกรณีมีการกล่าวหานาย ก. ประธานกรรมการบริหารกองทุนเงินสนับสนุนพิเศษ
และส่งเสริมความมั่นคงตามโครงการสวัสดิการเงินกู้ ข.พ.ค. กับพวกรวม ๑๗ คน ว่ากระทำความผิด
ฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีทุจริตเงินกองทุนสนับสนุน
พิเศษและส่งเสริมความมั่นคงตามโครงการสวัสดิการเงินกู้ ข.พ.ค. ซึ่งได้ร่วมลงทุนในโครงการพลังงาน
ไฟฟ้าขยะชุมชนของบริษัท ห. จำกัด เมื่อปี ๒๕๕๗ จำนวน ๘๐๐ ล้านบาท โดยมีนาย ก. ในฐานะ
ประธานกรรมการบริหารกองทุนฯ เป็นผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ นาย ส. เลขาธิการคณะกรรมการ สกสค.
ในขณะนั้น ในฐานะรองประธานกรรมการ เป็นผู้ถูกกล่าวหาที่ ๒ และผู้ถูกกล่าวหาอีก ๑๔ คน
และบริษัทฯ โดยนาย ธ. ในฐานะนิติบุคคล เป็นผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑๗ ซึ่งพฤติการณ์ในการกระทำ
ความผิด เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีมติอนุมัตินำเงินกองทุนฯ
ร่วมลงทุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานขยะชุมชนกับบริษัทฯ วงเงิน ๘๐๐ ล้านบาท โดยแบ่งจ่ายเงินเป็น
๓ งวด งวดที่ ๑ จำนวน ๔๐๐ ล้านบาท งวดที่ ๒ จำนวน ๒๐๐ ล้านบาท และงวดที่ ๓ จำนวน ๒๐๐
ล้านบาท และกำหนดให้บริษัทฯ ต้องจ่ายเงินตอบแทนในอัตราร้อยละ ๕ ตามจำนวนเงินลงทุน
ตามสัญญาร่วมทุน โดยในการร่วมลงทุนนี้เป็นกรณีที่กองทุนฯ เข้าซื้อหุ้นของบริษัทฯ จำนวน
๓๒,๐๐๐,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๒๕ บาท ซึ่งสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่ตราไว้ในราคาหุ้นละ ๑๐ บาท โดยไม่ได้วิเคราะห์
ถึงความเสี่ยงในการลงทุน และต่อมา วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ บริษัทฯ มีหนังสือขอรับเงินร่วมลงทุน
งวดที่ ๒ และงวดที่ ๓ ในคราวเดียว จำนวน ๔๐๐ ล้านบาท โดยตกลงจ่ายค่าตอบแทนให้กับกองทุนฯ
เพิ่มอีกจำนวน ๕๐ ล้านบาท และเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘ คณะกรรมการดังกล่าวมีมติอนุมัติ
การขอรับเงินงวดที่ ๒ และงวดที่ ๓ ของบริษัทฯ และมีการถอนเงินจากบัญชีกองทุนฯ โอนเข้าบัญชี
บริษัทฯ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีพฤติการณ์
เป็นที่น่าสงสัยว่าเหตุใดจึงเร่งรีบการจ่ายเงินงวดที่ ๒ และงวดที่ ๓ และในกรณีที่บริษัทฯ ทำสัญญา
ซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในปริมาณ ๓ เมกะวัตต์ แต่บริษัทฯ ไม่สามารถขายไฟฟ้า
ได้ภายใน ๑๒ เดือน นับแต่วันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า จนกระทั่งวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ การไฟฟ้า
ส่วนภูมิภาคได้แจ้งสิ้นสุดสัญญาซื้อขายไฟฟ้าของบริษัทฯ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๑๒๑ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ถึง ๑๒ และผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑๔ ถึง ๑๖ มีมูลความผิดทางอาญาตามมาตรา ๔ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ประกอบกับมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกอบกับมาตรา ๑๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่และฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ มติ หรือนโยบายของคณะกรรมการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. อย่างร้ายแรง ตามข้อ ๖ และข้อ ๙ แห่งระเบียบสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ว่าด้วยวินัยและการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๒ สำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมูลความผิดดังกล่าวข้างต้นและเพิ่มความผิดทางอาญาอีกหนึ่งฐาน คือ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐฯ และเป็นการกระทำหลายกรรมหลายวาระตามมาตรา ๙๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยสำนักงาน ป.ป.ช. (ประธานกรรมการ ป.ป.ช.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๒๐/๐๖๖๒ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ นำส่งรายงาน ส่วนงานการไต่สวน เอกสารหลักฐานและคำวินิจฉัยมายังเลขาธิการคณะกรรมการ สกสค. ในฐานะผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ถึง ๑๖ ในฐานะความผิดดังกล่าวตามมาตรา ๙๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ มาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติว่า เมื่อได้รับส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๑ แล้วให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่งรายงานส่วนงานการไต่สวน เอกสารหลักฐาน สำเนาอิเล็กทรอนิกส์ และคำวินิจฉัยดังกล่าวไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

๒. เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ อัยการสูงสุด โดยพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๒ ได้เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องบุคคลทั้ง ๑๖ คน และบริษัทฯ เป็นจำเลยในคดีอาญาต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง คดีหมายเลขดำที่ อท ๑๔๔/๒๕๖๔ โดยคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาดังกล่าว พนักงานอัยการได้ขอศาลได้สั่งให้จำเลยทั้ง ๑๗ ราย ร่วมกันคืนเงินจำนวน ๘๐๐ ล้านบาท ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ผู้เสียหายด้วย โดยปัจจุบันอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

๓. ในส่วนของความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ได้มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ที่ ๑๗๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อทำหน้าที่สอบข้อเท็จจริงและพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทน โดยกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ทั้งนี้ อยู่ในระหว่างการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นดังต่อไปนี้
 ประเด็นที่หนึ่ง มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ถึง ๑๖
 ทั้งความผิดทางอาญาและทางวินัย มีผลผูกพันต่อการพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง
 ความรับผิดทางละเมิดหรือไม่

ประเด็นที่สอง การที่พนักงานอัยการได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องเจ้าหน้าที่ทั้ง ๑๖ คน
 และบริษัท ห. จำกัด เป็นจำเลย ในคดีอาญา โดยคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาดังกล่าวได้ขอให้จำเลย
 ทั้ง ๑๗ ราย ร่วมกันคืนเงินจำนวน ๘๐๐ ล้านบาท ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ผู้เสียหาย
 การดำเนินคดีอาญาและคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาดังกล่าวจะมีผลผูกพันต่อการพิจารณา
 ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือไม่

ประเด็นที่สาม ในการดำเนินการกรณีนี้ สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. จะต้อง
 ดำเนินการเฉพาะในส่วนคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาที่ให้ร่วมกันคืนเงิน จำนวน ๘๐๐ ล้านบาท
 หรือสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ไปพร้อมกัน

ประเด็นที่สี่ ในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
 ในกรณีนี้ จะถือว่าสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้
 ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่เมื่อใด และจะครบอายุความเมื่อใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน
 คณะกรรมการ สกสค. โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
 (สำนักงานคณะกรรมการ สกสค.) ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
 เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ถึง ๑๖
 ทั้งความผิดทางอาญาและทางวินัย มีผลผูกพันต่อการพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด
 ทางละเมิดหรือไม่ เห็นว่า การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อหารือนี้
 เป็นการได้สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำ
 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิด
 ที่เกี่ยวข้องกัน หรือไม่ โดยถ้ามีมูลความผิดทางอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องส่งให้อัยการสูงสุด
 เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อไป และถ้ามีมูลความผิดทางวินัย คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องส่งให้
 ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๑^๑

^๑มาตรา ๙๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ
 ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
 ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนงานการได้สวน เอกสารหลักฐาน
 สำเนาอิเล็กทรอนิกส์ และคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวัน เพื่อให้อัยการสูงสุด
 ยื่นฟ้องคดีต่อไป

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนงานการได้สวน เอกสาร
 หลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวันเพื่อให้ดำเนินการ
 ทางวินัยต่อไป

ประกอบกับมาตรา ๑๙๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิได้ใช้บังคับแก่การสอบสวนเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง^๓ กำหนดให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา^๔ แล้วแต่กรณี และในการพิจารณาความผิดทางอาญา มาตรา ๒๒^๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริต

มาตรา ๑๙๒ ในการดำเนินการตรวจรับคำกล่าวหา แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัย และการดำเนินการให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ บรรดาที่ดำเนินการไปโดยชอบอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งบรรดา ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ต่อไป ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีมติให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๙๘ เว้นแต่ระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้วหรือเหลือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ให้นับระยะเวลาเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติให้ยื่นคำร้อง คำฟ้องต่อศาล หรือมอบอำนาจให้พนักงานไต่สวนหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน หรืออยู่ระหว่างการดำเนินการส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไว้แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและพิพากษาของศาลสำหรับคดีที่ยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีผลใช้บังคับอยู่จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๙๘ เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๑ แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา^๖ แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๒๒ ในคดีที่อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลนำรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของโจทก์ มาเป็นหลักในการแสวงหาความจริง และอาจสืบพยานเพิ่มเติมเพื่อหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้ตามที่เห็นสมควร

และประพจน์มิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดว่า ในคดีที่ย้ายการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลนำรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวน การไต่สวนข้อเท็จจริงของโจทก์ มาเป็นหลักในการแสวงหาความจริง และอาจสืบพยานเพิ่มเติม เพื่อหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้ตามที่เห็นสมควร อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏว่าพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติให้ สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลผูกพันให้ผู้บังคับบัญชาไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ทั้ง ๑๖ รายดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดทางอาญาและทางวินัยก็ตาม มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวย่อมไม่มีผลผูกพันผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด และการพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งเป็นไปเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมาปรับกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อันจะทำให้ทราบได้ว่าการละเมิดเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีส่วนของความรับผิดชอบทางละเมิดเป็นจำนวนเท่าใดตามความมุ่งประสงค์ ของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด ทางละเมิดย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบทางละเมิด และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องชดใช้ รวมทั้งพิจารณาว่าการกระทำละเมิด ของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่หรือมิใช่การกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๒๖/๒๕๔๖^๕ เรื่องเสร็จที่ ๓๒๕/๒๕๕๓^๖ และเรื่องเสร็จที่ ๕๒๕/๒๕๖๓^๗

ประเด็นที่สอง การที่พนักงานอัยการได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องเจ้าหน้าที่ทั้ง ๑๖ คน และบริษัท ห. จำกัด เป็นจำเลย ในคดีอาญา โดยคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาดังกล่าวได้ขอให้จำเลย ทั้ง ๑๗ ราย ร่วมกันคืนเงินจำนวน ๘๐๐ ล้านบาท ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ผู้เสียหาย การดำเนินคดีอาญาและคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาดังกล่าวจะมีผลผูกพันต่อการพิจารณา ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดหรือไม่ เห็นว่า โดยที่การดำเนินการในทางอาญา และการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นมาตรการทางกฎหมาย ที่มีเจตนารมณ์แตกต่างกัน และหากต่อมา หน่วยงานของรัฐมีการออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ ค่าสินไหมทดแทน และเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะได้ยื่นฟ้อง

^๕บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีการจัดหาเรือชุดหัวส่วน ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๔๕๔ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้วไม่ปรากฏมูลความผิด ส่งพร้อมหนังสือ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๔๘๖ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๗บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการของสำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรณีกระทรวงการคลังมีความเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่แตกต่างจากหน่วยงาน และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยและทางอาญาเจ้าหน้าที่ ซึ่งกระทรวงการคลังไม่มีความเห็นให้รับผิดชอบทางละเมิด ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๖๗ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองได้ คำพิพากษาในคดีอาญาและคำพิพากษาในคดีปกครอง ย่อมที่จะแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาพิพากษาของแต่ละศาลที่จะพิจารณาข้อเท็จจริง รับฟังพยานหลักฐาน และมีคำพิพากษาไปตามกระบวนการวิธีพิจารณาของคดีนั้น ทั้งนี้ ตามความเห็น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสรีที่ ๒๖๐/๒๕๕๔^{๙๙} เว้นแต่เป็นการดำเนิน คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาซึ่งกระทำได้ตามมาตรา ๔๔/๑^{๑๐๐} แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๘ ในกรณีเช่นนี้ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญา ย่อมผูกพันการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๖^{๑๐๑} แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา จึงต้องถือว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาดังกล่าวย่อมผูกพันการพิจารณา ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดด้วย ดังนั้น ลำพังแต่การดำเนินคดีอาญา และคำขอท้าทายคำฟ้องคดีอาญาดังกล่าวตามข้อหาหรือยังไม่ผลผูกพันโดยตรงต่อการดำเนินการ ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดแต่อย่างใด

อนึ่ง หากศาลในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาใดที่มีผลโดยตรงต่อการวินิจฉัยการกระทำ อันเป็นความรับผิดชอบทางอาญาและความรับผิดชอบทางละเมิด ก่อนที่จะมีการวินิจฉัยเกี่ยวกับความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามข้อหาเรื่องนี้ กรณีจึงมีความจำเป็นที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. และคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดต้องนำเรื่องดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อมิให้ การวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้งและการเสนอความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าวขัดหรือแย้ง ต่อคำวินิจฉัยของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับกรณีความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แต่ในกรณีที่ศาล

^{๙๙}บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ควบคุมไปกับการดำเนินคดีอาญากับผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้อำนวยการทางหลวงตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๙๒ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔ ถึงกรมทางหลวงชนบท

^{๑๐๐}มาตรา ๔๔/๑ ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหม ทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกายชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาล ที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน ในกรณีที่ ไม่มีการสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี และให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ทั้งนี้ คำร้องดังกล่าว ต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง หากศาลเห็นว่า คำร้องนั้นยังขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องให้ชัดเจนก็ได้

คำร้องตามวรรคหนึ่งจะมีคำขอประการอื่นที่มีใช้คำขอบังคับให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทน อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญาไม่ได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญา ที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ และในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา ๔๓ แล้ว ผู้เสียหาย จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้

^{๑๐๑}มาตรา ๔๖ ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏ ในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา

ในคดีอาญายังไม่มีคำพิพากษา คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดก็ชอบที่จะสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดไปได้โดยไม่ถูกผูกพันโดยการดำเนินคดีของพนักงานอัยการแต่อย่างใด

ประเด็นที่สาม ในการดำเนินการกรณีนี้ สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. จะต้องดำเนินการเฉพาะในส่วนคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาที่ให้ร่วมกันคืนเงิน จำนวน ๘๐๐ ล้านบาท หรือสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไปพร้อมกัน เห็นว่า โดยที่การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ มาตรา ๑๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหาย มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน อันเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐ สำหรับการดำเนินการส่วนแบ่งในคดีอาญา เป็นกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย การยื่นคำร้องดังกล่าว แม้ว่าจะเป็นมูลกรณีเดียวกัน หน่วยงานของรัฐก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อไป ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๗๓๘/๒๕๕๗^๒ ประกอบกับการดำเนินคดีอาญาเป็นการดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และเมื่อโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำผิด การลงโทษในคดีอาญา จึงต้องกระทำโดยมีพยานหลักฐานอันประจักษ์แจ้ง หากมีความสงสัยตามสมควรว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิดหรือไม่ จึงให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหา แต่การรับฟัง พยานหลักฐานในคดีแพ่ง ไม่จำเป็นต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดแจ้งโดยปราศจากข้อสงสัยดังเช่น คดีอาญา นอกจากนี้ องค์ประกอบของความผิดทางละเมิดอาจมีความแตกต่างจากความผิดทางอาญา โดยการกระทำความผิดทางละเมิดมีทั้งกรณีที่เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ การกระทำอันก่อให้เกิดความรับผิดทางละเมิดในบางกรณี แม้ว่าจะไม่ต้องรับผิดทางอาญา แต่ก็อาจ มีการให้รับผิดทางละเมิดได้ เมื่อข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด ทางอาญาที่เป็นการกระทำโดยเจตนา ความเสียหายที่เกิดขึ้นเกิดจากผู้กระทำผิดหลายคน จึงอาจมีเจ้าหน้าที่อื่นที่กระทำโดยประมาทเลินเล่อและก่อให้เกิดความเสียหายเกิดขึ้น กรณีจึงต้อง มีการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในส่วนนี้

ดังนั้น แม้ว่าในคดีอาญา พนักงานอัยการได้มีคำขอท้ายคำฟ้องคดีอาญาให้จำเลย ทั้ง ๑๗ ราย อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ทั้ง ๑๖ ราย และบริษัท ห. จำกัด ร่วมกันคืนเงินจำนวน ๘๐๐ ล้านบาท โดยพนักงานอัยการไม่อาจเรียกดอกเบี้ยอันเกิดจากการผิดนัดไม่ชำระหนี้ได้ สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ก็ต้องดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ทั้ง ๑๖ ราย และเจ้าหน้าที่อื่น

^๑มาตรา ๑๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำความผิด ต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียก ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ กรณีการเรียกให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐระหว่างการดำเนินการ ส่วนแบ่งในคดีอาญา ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๓/๔๗ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง รวมทั้งพิจารณาเรียกดอกเบี้ยอันเกิดจากการผิดนัดไม่ชำระหนี้ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อไป

ประเด็นที่สี่ ในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในกรณีนี้จะถือว่าสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่เมื่อใด และจะครบอายุความเมื่อใด เห็นว่า การเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนต่อหน่วยงานของรัฐ ต้องกระทำภายในกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดตามมาตรา ๑๐^{๓๓} วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เว้นแต่กรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง แต่ทั้งนี้ในทุกกรณีต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ละเมิดตามมาตรา ๔๔๘^{๓๔} วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการนับอายุความสองปีตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ต้องถือเอาวันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นวันเริ่มนับอายุความ โดยการรู้นั้นอาจรู้ได้ในสองกรณี คือ (๑) รู้ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ หรือ (๒) รู้จากรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความจริงความรับผิดทางละเมิดโดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความจริงความรับผิดทางละเมิด ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๕๙/๒๕๕๓^{๓๕} โดยถือตามกรณีที่รู้ก่อนเป็นหลักในการเริ่มนับอายุความ กรณีตามข้อหาเรื่องนี้ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลำดับวันที่ที่สุด ที่ ปช ๐๐๒๐/๐๖๖๒ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แจ้งมติชี้มูลว่า เจ้าหน้าที่ทั้ง ๑๖ ราย กระทำความผิดทางวินัยและความผิดทางอาญา จึงต้องถือว่าหัวหน้าหน่วยงานนั้นได้รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นได้รับแจ้ง

^{๓๓}มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

^{๓๔}มาตรา ๔๔๘ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่ละเมิด

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิใช่โทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

^{๓๕}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (กรณีศาลฎีกาพิพากษาให้ธนาคารแห่งประเทศไทยชำระค่าเสียหายตามสัญญาจ้างแรงงาน) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๓๗๐ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดทางอาญา ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๒๖/๒๕๕๖^{๑๖} เว้นแต่จะมีข้อเท็จจริงอื่นซึ่งแสดงว่าหัวหน้าหน่วยงาน ได้รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดก่อนหน้านั้นแล้ว ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้มีมติชี้มูลความผิดทางอาญา ก็ต้องถือเอาวันที่เลขาธิการคณะกรรมการ สกสค. รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นวันเริ่มนับอายุความ

นอกจากนี้ โดยที่ความรับผิดทางละเมิดสำหรับเจ้าหน้าที่บางรายเป็นคดีแพ่ง เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา กรณีจึงต้องพิจารณาอายุความตามมาตรา ๔๔๘ วรรคสอง^{๑๗} แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า “แต่ถ้าเรียกค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิใช่โทษ ตามกฎหมายลักษณะอาญาและมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ร ่ ท่านให้อายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ” ประกอบด้วย โดยเมื่อในกรณีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดและมีการฟ้องคดีให้ผู้กระทำต้องรับผิดชอบในหลายฐานความผิด ทั้งตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีอายุความแตกต่างกัน การพิจารณาอายุความในการเรียกให้เจ้าหน้าที่แต่ละรายจึงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๖๗/๒๕๖๔^{๑๘} เช่น หากศาลในคดีอาญาเห็นว่าเจ้าหน้าที่รายใดกระทำความผิดทางอาญาที่ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๕๗^{๑๙} แห่งประมวลกฎหมายอาญา) อายุความในการเรียกให้เจ้าหน้าที่รายนั้นชดใช้ค่าสินไหมทดแทน คือ สิบห้าปี เป็นต้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๕^{๒๐} (๒) แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่หากศาลในคดีอาญา

^{๑๖}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๗}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๔, ข้างต้น

^{๑๘}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดและความรับผิดทางละเมิดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและข้าราชการในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานงบประมาณ ในกรณีทุจริตในการก่อสร้างสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ (สนามฟุตบอล) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๑๑๐ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^{๑๙}มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๒๐}มาตรา ๙๕ ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนด ดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

(๑) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี

(๒) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี

(๓) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี

(๔) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี

(๕) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไต่สวนเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

พิจารณาแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่รายใดไม่ได้กระทำความผิดทางอาญา แต่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเป็นการกระทำละเมิด อายุความในการเรียกให้เจ้าหน้าที่รายนั้นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายนั้นที่กำหนดความรับผิดทางละเมิดบัญญัติไว้โดยไม่อาจนำอายุความในการฟ้องคดีอาญามาพิจารณาได้ อย่างไรก็ดี แม้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา หากศาลในคดีอาญายกฟ้องคดีอาญาทั้งหมด การดำเนินคดีแพ่งก็ต้องกลับมาใช้อายุความตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเสี่ยงที่ศาลอาจพิพากษายกฟ้องคดีอาญาได้ สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. จึงควรถือเอาอายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง^{๒๑} แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เป็นหลักในการดำเนินคดี

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีข้อสังเกตว่า กรณีข้อหาหรืออื่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามกฎหมายเฉพาะ มีสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ สำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ได้มีการจัดตั้งกองทุนเป็นการภายในขึ้น ทั้ง ๆ ที่มิได้มีการบัญญัติเรื่องนี้ไว้ในกฎหมายแต่ประการใด โดยสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. ได้มีการนำเงินกองทุนไปใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานตามมาตรา ๖๗^{๒๒} แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมทั้งขาดการควบคุมกำกับดูแลโดยคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐนั้นหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้การต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการบริหารงานของสำนักงาน สกสค. ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๒^{๒๓} ประกอบกับ

^{๒๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๓, ข้างต้น

^{๒๒}มาตรา ๖๗ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๒) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอื่นที่คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามอบหมาย

(๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

นอกจากอำนาจและหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ รวมทั้งให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองในทรัพย์สินหรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๒) ทำนิติกรรมสัญญาหรือข้อตกลงใด ๆ

(๓) เข้าร่วมลงทุนกับนิติบุคคลอื่น ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๔) กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๕) สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

^{๒๓}มาตรา ๖๒ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่บริหารงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(มีต่อหน้าถัดไป)

มาตรา ๖๗^{๒๔} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น จึงเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติไม่ให้หน่วยงานตั้งกองทุนภายในที่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีให้อำนาจไว้ รวมทั้งมีมติให้การบริหารจัดการกองทุนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนนั้น รวมทั้งต้องมีหลักเกณฑ์การควบคุมหรือกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพเพื่อมิให้เกิดการทุจริตเบียดบังในการใช้จ่ายเงิน จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐเช่นนี้ขึ้นอีก

นางษ์สวาท

(นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๔

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒๓)

(๑) ส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น และความมั่นคงของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา

(๒) ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของกระทรวงในเรื่องสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การศึกษาและเรื่องอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา การดำเนินงานด้านสวัสดิการ สวัสดิภาพ และผดุงเกียรติของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

^{๒๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๒, ข้างต้น